VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO

Lisälausunto

08.05.2018 Dnro 45/61/18

Lakiokunta
LaV@eduskunta.fi

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle liikesalaisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 49/2018vp)

Lakivaliokunta on tiedustellut Valtakunnansyyttäjänviraston käsitystä siitä, onko Liikesalaisuuslain 7 §:ssä oleva teknisen ohjeen oikeudetonta käyttämistä ja ilmaisemista koskeva säännös selkeä ja merkitseekö 15 §:ssä oleva teknisen ohjeen väärinkäyttöä koskeva uusi toissijainen rangaistussäännös rangaistavuuden alan laajennusta rikoslain ulkopuolella.

Valtakunnansyyttäjänvirasto lausuu Sisä-Suomen kihlakunnansyyttäjän Matti Jakosuon laatimana lausuntonaan seuraavaa:

Rikoslain yrityssalaisuusrikossäännökset (RL 30:4-6) eivät aina kata teknisen ohjeen käyttämistä ja ilmaisemista. Tekninen ohje voi olla liikesalaisuus, mutta näin ei aina ole. Näin ollen teknisen ohjeen väärinkäytön erillisellä kriminalisoinnilla on merkitystä tilanteissa, joissa teko ei täytä rikoslaissa säädettyjen yrityssalaisuusrikosten tunnusmerkistöjä.

Rangaistussäännöksen ottaminen teknisen ohjeen väärinkäytöstä liikesalaisuuslakiin on perusteltua ja se täydentää elinkeinotoiminnassa luodun teknisen toimintaohjeen ja toimintamallin suojaa tilanteessa, jossa ohjetta ei katsota liikesalaisuudeksi. Lisäksi teknisen ohjeen määrittely on tärkeää, koska kyseinen määritelmä on tähän asti puuttunut lainsäädännöstä.

Liikesalaisuuslain 7 §:n 1 momentissa määritellään tekijäpiiri ”jolle työn tai tehtävän suorittamista varten taikka muuten liiketarkoituksessa on uskottu…”. Säännös asettaa selkeän salassapitovelvoitteen elinkeinonharjoittajan omille työntekijöille, toimeksisaajalle sekä liikesuhteen osapuolelle. Säännös vastaa pääosin rikoslain yrityssalaisuuden rikkomista (RL 30:5.1 ja 3) koskevaa säännöstä. Kuitenkin rikoslaissa käyttämisen ja ilmaisemisen kielto palvelussuhteessa on rajattu 2 vuoteen palvelusajan päättymisestä, mutta liikesalaisuuslain mukainen kielto ei rajoittuisi

Osoite Lintulahdenkuja 4 00530 Helsinki
Puhelin 029 562 0800
Telekopio 029 562 0888
Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi

työn tai tehtävän suorittamiseen eli olisi periaatteessa voimassa rajoittamattoman ajan.

Liikesalaisuuslain 7 §:n 2 momentissa määritellään teknisen ohjeen hyödyntämisen kielto tilanteessa, jossa ohje on saatu henkilöltä, joka on sen oikeudettomasti ilmaissut. Tämä vastaa rikoslaissa määriteltyä yrityssalaisuuden väärinkäytön (RL 30:6) tunnusmerkistöä.

Liikesalaisuuslain 15 §:n rangaistussäännös on asianomistajan, mutta myös esitutkintaviranomaisten näkökulmasta tarpeellinen. Lisäksi rangaistussäännöksellä saattaa olla merkitystä myös yrityssalaisuusrikoksina rangaistavissa menettelyissä. Tämä tulee esille erityisesti esitutkinnassa ja varsinkin esitutkinnan alkuvaiheessa, kun asianomistajataholla ei ole varmuutta, onko kilpailevassa elinkeinotoiminnassa oikeudettomasti hyödynnetty aineisto liikesalaisuustunnusmerkkien (RL 30:11) puuttuessa lainkaan rikosoikeudellisesti arvioitava menettely. Rangaistussäännöksen (15 §) perusteella asianomistaja lähtökohtaisesti saa esitutkinnan alkamaan alhaisemmalla kynnyksellä (tekninen ohje/yrityssalaisuus) ja esitutkinnassa saatetaan saada näyttöä teknisen ohjeen väärinkäytön lisäksi myös yrityssalaisuusrikoksiin.

Valtakunnansyyttäjänvirasto kiinnittää kuitenkin valiokunnan huomiota siihen, että 7 §:ssä teknisen ohjeen oikeudeton käyttäminen ja ilmaiseminen luonnehditaan menettelyksi, johon voidaan ryhtyä tahallisesti tai tuottamuksellisesti (tietää tai pitäisi tietää). Rangaistussäännöksessä (15 §) syyllisyyden aste sidotaan kuitenkin vain korotettuun tahallisuuteen (hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tai toista vahingoittaakseen). Ristiriitaisuus pykälien välillä olisi perusteltua korjata.

Valtakunnansyyttäjä Raija Toiviainen

Valtionsyyttäjä Ritva Sahavirta

Osoite
Lintulahdenkuja 4
00530 Helsinki

Puhelin
029 562 0800

Telekopio
029 562 0888

Sähköpostiosoite
vksv@oikeus.fi